

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (21/4/2013)

Αναγνώσματα:

Απόστολος: Εβρ. θ', 11 – 14. Ευαγγέλιο: Μάρκ. ι', 32 – 45
(Εωθινό 2^ο, Ήχος πλ. Α')

Η συνείδηση

Καθώς πλησιάζουμε στην Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα, αγαπητοί μου και προσεγγίζουμε το εκούσιο Πάθος του Θεανθρώπου, η Εκκλησία μας φροντίζει για την πνευματική μας προετοιμασία και μέσα από τα Αγιογραφικά αναγνώσματα των ημερών. Αυτό συμβαίνει με το Αποστολικό ανάγνωσμα της σημερινής Ε' Κυριακής των Νηστειών. Ο Παύλος θίγει το μέγα θέμα της συνειδήσεως, η οποία, μετά την πτώση των Πρωτοπλάστων, έχει διαφθαρεί από την αμαρτία, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην αρκούν οι ανθρώπινες θυσίες της Ιουδαϊκής παράδοσης, για τον καθαρισμό της, αλλά να απαιτείται η έκχυση του Αίματος του ίδιου του Σαρκωμένου Θεού για την απαλλαγή της από τα νεκρά έργα, ώστε ο άνθρωπος να μπορεί να λατρεύει και να ζει τον ζωντανό Θεό.

Χρειάζεται, όμως, να δούμε πώς η Εκκλησία μας εκλαμβάνει την έννοια της συνειδήσεως και τι περιεχόμενο της δίνει. «Η συνείδηση είναι ο φυσικός νόμος που έχει τεθεί από τον Θεό για την κατά φύση προκοπή του ανθρώπου· είναι ο νόμος του νοός μας»¹ Ο Άγιος Νεκτάριος θεωρεί ότι «συνείδηση είναι η είδηση, η γνώση του ηθικού νόμου, την οποία έχει η ψυχή για να διακρίνει τις αγαθές και κακές πράξεις και να κρίνει, με αδέκαστο τρόπο, το ποιόν τους, κατακρίνοντας τις κακές και εγκρίνοντας τις αγαθές. Την συνείδηση κατέχει η ψυχή με τρόπο έμφυτο... την έμφυτη αυτή δύναμη έλαβε από τον Θεό για να γνωρίζει το Θείο θέλημα και να συνταυτίζει το θέλημά της με το δικό Του... Η συνείδηση, αφού γνωρίζει τον νόμο του Θεού, αναγγέλλει στον άνθρωπο, ως άγγελος και απεσταλμένη Του, την Θεία θέληση... λόγω δε του χαρακτήρα της, μπορεί να θεωρηθεί ως στάθμη ηθική και ως κανόνας και γνώμονας, πάνω στον οποίο κρίνεται η ποιότητα των πράξεών μας»²

Αξιζει, όμως, στο σημείο αυτό να κάνουμε τη διάκριση της αγαθής από την ένοχη συνείδηση. Ο Άγιος Μάρκος ο Ασκητής συνδέει την απόκτηση της καθαρής συνείδησης με την προσευχή: «Η συνείδηση είναι φυσικό βιβλίο. Εκείνος που το διαβάσει και πράττει κατά τις υποδείξεις του αποκτά πείρα της φροντίδας του Θεού για τον άνθρωπο. Η αγαθή συνείδηση αποκτάται με την προσευχή, ενώ η

¹ Ιερόθεος, Μητροπολίτης Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου, «Παρακλητικά», σελ. 63

² «Το γνώθι σαυτόν», σελ. 89

καθαρή προσευχή είναι καρπός της συνείδησης. Και η προσευχή και η συνείδηση, κατά φυσικό λόγο, έχουν ανάγκη η μία της άλλης»³

Ο Άγιος Νεκτάριος περιγράφει την ένοχη συνείδηση ως ιδίωμα του ανθρώπου που αθετεί το θέλημα του Θεού: «Η συνείδηση εκείνου που αθετεί τον ηθικό νόμο είναι φοβερή τυραννία. Δεν υπάρχει τίποτα φοβερότερο για την ψυχή που αμαρτάνει από τον έλεγχο της συνειδήσεως. Γιατί τίποτα δεν ταράσσει και δεν πλήττει την ψυχή όσο ο έλεγχος της συνειδήσεως. Το δικαστήριο της συνειδήσεως είναι αδέκαστο και αυστηρότατο»⁴

Αυτή την ένοχη συνείδηση, έρχεται το απολυτρωτικό Αίμα του Χριστού να καθαρίσει και να την απαλλάξει από τα νεκρά έργα, όπως επισημαίνει ο Παύλος στο σημερινό Αποστολικό κείμενο. Δεν ήταν αρκετή η θυσία των ζώων, όπως πρέσβευσε η ιουδαϊκή παράδοση, για τον εξαγνισμό της ψυχής. Εκείνη η θυσία είχε εξωτερικά χαρακτηριστικά και προσφερόταν από ανθρώπους Αρχιερείς, επιβαρνημένους από το άχθος της αμαρτίας. Χρειαζόταν η Σταυρική θυσία του αληθινού και Μεγάλου Αρχιερέως Ιησού Χριστού και η εκούσια προσφορά του Αίματός του για ν' απαλλαγεί η ανθρώπινη ψυχή και να εξαγνιστεί η συνείδηση από το βάρος των νεκρών έργων που προξενεί η αμαρτία.

Το απολυτρωτικό Αίμα του Θεανθρώπου, αδελφοί μου, χύθηκε άπαξ επί του Τιμίου Σταυρού· προφέρεται, όμως, διαρκώς, σε κάθε Θεία Λειτουργία, στους ανθρώπους που ποθούμε και αγωνιζόμαστε για τον καθαρό της συνειδήσεώς μας, διά του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Μόνο που η ενέργεια της Θείας Κοινωνίας είναι συνάρτηση της δικής μας ψυχικής καταστάσεως και σχετίζεται με την προσωπική – εσωτερική μας προετοιμασία. Αναλόγως της προετοιμασίας αυτής για κάποιους η Θεία Κοινωνία γίνεται φωτιά και για άλλους φως. Η Θεία Κοινωνία δε λειτουργεί μαγικά στην ψυχή· για να λάβουμε Σώμα και Αίμα Χριστού, πρέπει να προσφέρουμε το δικό μας αίμα, τους δικούς μας πνευματικούς κόπους, τα προσωπικά μας πνευματικά αγωνίσματα· πρέπει να προσφέρουμε καρπούς αξίους της μετανοίας. Μόνον έτσι, έχοντας αγωνιστεί για τον καθαρισμό της συνειδήσεώς μας, θα μπορέσουμε να βιώσουμε επαξίως τα υπερφυή γεγονότα του Θείου Πάθους και όχι απλά να χαρούμε την Ανάσταση, αλλά όλη μας η ζωή να είναι καρπός και εικονισμός της Αναστάσεως. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

³ «Ευεργετικός», τόμος Γ', σελ. 95

⁴ «Το γνώθι σαυτόν», σελ. 90